NÂNG CAO Ý THỨC CHÍNH TRỊ CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM, ĐẠI HỌC HUẾ HIỆN NAY

RAISING POLITICAL AWARENESS AMONG STUDENTS AT UNIVERSITY OF EDUCATION, HUE UNIVERSITY

LÊ VĂN THUẬT, *levanthuat@dhsphue.edu.vn*
Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế

THÔNG TIN

Ngày nhận: 04/01/2025
Ngày nhận lại: 20/02/2025
Duyệt đăng: 18/03/2025
Mã số: TCKH-S01T03-2025-B02
ISSN: 2354 - 0788

TÓM TẮT

Nâng cao ý thức chính trị cho sinh viên Việt Nam nói chung và cho sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế nói riêng là một trong những nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên nhằm vun đúc lý tưởng cách mạng, củng cố niềm tin của sinh viên đối với sự lãnh đạo của Đảng, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, góp phần đưa đất nước ta bước vào kỷ nguyên mới. Mặt khác, trong bối cảnh Huế đã chính thức trở thành thành phố trực thuộc Trung ương thì vấn đề phân tích, đánh giá đúng thực trạng ý thức chính trị của sinh viên cũng như hoạt động giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế càng trở nên cấp thiết, từ đó đề ra các giải pháp giáo dục toàn diện, hiệu quả.

Từ khóa:
Nâng cao, Ý thức chính trị, sinh viên, Trường Đại học Sư phạm Huế.
Keywords:
Political awareness, student engagement, Hue University of Education.

ABSTRACT
Increasing political awareness among Vietnamese students in general, and students at University of Education, Hue University in particular, is a fundamental and continuous task. This effort aims to cultivate revolutionary ideals, strengthen students' trust in the leadership of the Communist Party, and meet the demands of national development and defense, thereby contributing to the country's progress in the modern era. Furthermore, with Hue officially designated as a centrally governed city, the need to analyze and accurately assess students' political awareness, as well as the effectiveness of political education activities at University of Education, Hue University, has become increasingly urgent. Based on these assessments, comprehensive and effective educational strategies can be developed to enhance students' political consciousness.

1. Đặt vấn đề

Trong quá trình lãnh đạo đất nước, Đảng ta luôn quan tâm nhấn mạnh việc "Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội" (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021). Để thực hiện mục tiêu đó, có thể xem giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên ở các trường đại học nói chung và trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế nói riêng, là yêu cầu khách quan khi tình hình trong nước và quốc tế trong thời gian gần đây đang có những chuyển biến nhanh chóng, phức tạp, đặc biệt là quá trình phát triển kinh tế thị trường trong bối cảnh toàn cầu hóa, với sự tác động mạnh mẽ của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0. Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế là ngôi trường có bề dày lịch sử với gần 70 năm hình thành và phát triển, cùng song hành với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, các thế hệ thầy và trò nhà trường đã hăng hái tham gia các phong trào đấu tranh chống kẻ thù của dân tộc. Cùng với thế hệ trẻ và sinh viên cả nước, sinh viên của trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế sẽ là lực lượng nòng cốt trong sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước; là những người thầy, người cô trong tương lai để đi gieo những con chữ trên khắp mọi miền của đất nước, góp phần đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới. Là một trong những cơ sở đào tạo giáo viên hàng đầu của cả nước, trong những năm qua, nhà trường đã luôn quan tâm đến công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên và ý thức chính trị của sinh viên nhìn chung được nâng lên. Bên cạnh những mặt tích cực, những kết quả đạt được, công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên cũng như ý thức chính trị của sinh viên

Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế hiện nay vẫn còn có những hạn chế nhất định cần được quan tâm và nâng cao hơn nữa trong tình hình mới, nhất là trong bối cảnh Huế đã trở thành thành phố trực thuộc Trung ương. Trong bối cảnh đó, với đánh giá của Đại hội Đại biểu toàn quốc Hội Sinh viên Việt Nam lần thứ X, nhiệm kỳ 2018 - 2023, của Hội sinh viên Việt Nam "Một số ít sinh viên còn thờ ơ về chính trị, sống thiếu lý tưởng, lệch lạc về quan điểm sống, dễ bị ảnh hưởng của những trào lưu không phù hợp với thuần phong mỹ tục, không lành mạnh, mắc các tệ nạn xã hội, vi phạm pháp luật. Không ít sinh viên thiếu ý chí phấn đấu, không tích cực học tập, thiếu kỹ năng thực hành xã hội, không đáp ứng được yêu cầu của thị trường lao động sau khi ra trường" (Hội Sinh viên Việt Nam, 2023).

Vì vậy, cần nghiên cứu, làm rõ các vấn đề lý luận và sự cần thiết của việc giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên các trường đại học nói chung và sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế nói riêng trong giai đoạn hiện nay, nhất là khi Huế đã trở thành thành phố trực thuộc Trung ương, từ đó đề ra các giải pháp nâng cao hiệu quả giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên nhà trường trong giai đoạn hiện nay.

2. Ý thức chính trị và ý thức chính trị của sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế

2.1. Ý thức chính trị

Trên cơ sở khái quát những đặc trưng cơ bản của ý thức và chính trị trong quan niệm của các nhà kinh điển chủ nghĩa Mác - Lênin, có thể hiểu: ý thức chính trị là một bộ phận của ý thức xã hội trong xã hội có giai cấp; là hệ thống quan điểm, lý luận, tư tưởng, thái độ của một giai cấp, tầng lớp xã hội về địa vị lịch sử, nhiệm vụ chính trị, chiến lược, sách lược của giai cấp, tầng lớp xã hội đó trong tiến trình phát triển của lịch sử nhân loại nói chung, trong sự phát triển của từng quốc gia dân tộc nói riêng. Ý thức chính trị được chia thành: ý thức chính trị thông thường, ý thức chính trị lý luận; ý thức chính trị cộng đồng, ý thức chính trị cá nhân.

Ý thức chính trị thông thường phản ánh sinh động, trực tiếp đời sống chính trị của con người, của các giai cấp, tầng lớp xã hội và chi phối đời sống chính trị của họ. Ý thức chính trị thông thường là những biểu hiện của tâm lý, tình cảm, ước mơ; nảy sinh trong quá trình sản xuất vật chất, hoạt động chính trị - xã hội và hoạt động thực nghiệm khoa học. Ý thức chính trị thông thường chưa được hệ thống hóa, chưa đúc kết thành khái niệm, phạm trù, quy luật chính trị, nó chưa tạo thành một hệ thống tri thức chính trị chặt chẽ. Ph.Ăngghen đã khẳng định: "Sự quan sát dựa vào kinh nghiệm, tự nó không bao giờ có thể chứng minh được đầy đủ tính tất yếu" (C.Mác và Ph.Ăngghen, 2004, toàn tập, t.20). Nhưng điều đó không có nghĩa là tri thức chính trị thông thường ít giá trị, trái lại, nó có nội dung phong phú, bao hàm nhiều mặt đời sống chính trị.

Ý thức chính trị lý luận phản ánh đời sống chính trị một cách khái quát và sâu sắc, nó chính là hệ thống tri thức chính trị được khái quát hóa từ những kinh nghiệm thực tiễn, phản ánh mối liên hệ bản chất, tất nhiên mang tính quy luật của các hoạt động chính trị - xã hội, nó có vai trò chỉ đạo, dự báo, định hướng cho những hoạt động chính trị của giai cấp, tầng lớp và xã hội. Chính vì vậy, ý thức chính trị lý luận làm cho các hoạt động chính trị của các giai cấp, tầng lớp trong xã hội trở lên chủ động, tự giác, phong phú hơn, tránh được tình trạng mò mẫm, tự phát trong quá trình hoạt động chính trị - xã hội.

Ý thức chính trị thông thường và ý thức chính trị lý luận là hai mức độ nhận thức khác nhau nhưng chúng có quan hệ biện chứng với nhau vì đều phản ánh hiện thực đời sống chính trị. Ý thức chính trị thông thường biểu hiện với dạng tâm lý, tình cảm giai cấp; là cơ sở, tư liệu cho ý thức chính trị lý luận khái quát hóa, hệ thống hóa thành những học thuyết, tư tưởng. Ngược lại, ý thức chính trị lý luận định hướng, củng cố cho sự phát triển tâm lý, tình cảm các giai cấp, tầng lớp trong xã hội. Vì mối quan hệ đó mà trong thực tiễn hoạt động giáo dục ý thức chính trị cho mỗi cá nhân, mỗi cộng đồng cần giáo dục cả ý thức chính trị thông thường và cả ý thức chính trị lý luận.

Ý thức chính trị cộng đồng là ý thức chính trị nảy sinh từ nhu cầu, lợi ích chính trị của cả cộng đồng xã hội hoặc của nhóm xã hội, một giai cấp, một tầng lớp nào đó trong xã hội. Đó là chuẩn mực giá trị chung về nhu cầu, lợi ích chính trị được cả cộng đồng chấp nhận và nó là động lực thúc đẩy các hoạt động chính trị tự giác của cả cộng đồng.

Ý thức chính trị cá nhân là nhận thức, tình cảm, thái độ của từng cá nhân về những vấn đề hiện thực của đời sống chính trị. Vì vậy, ý thức chính trị cá nhân rất đa dạng, phong phú và mang đậm tính chủ quan. Một vấn đề hiện thực của đời sống chính trị có thể được nhìn nhận dưới những lăng kính khác nhau, có thái độ khác nhau và từ đó có thể có những hành động khác nhau. Cho nên, trong thực tiễn giáo dục ý thức chính trị cho mỗi cá nhân, cần khuyến khích tính tích cực, sáng tạo ở họ đồng thời phải có sự định hướng để tránh những nhận thức không đúng dẫn đến những hậu quả tiêu cực.

2.2. Thực trạng ý thức chính trị của sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế

Sinh viên nói chung và sinh viên của trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế nói riêng là người đang học tập và nghiên cứu khoa học tại cơ sở giáo dục đại học, theo học chương trình đào tạo cao đẳng, chương trình đào tạo đại học. Sinh viên là một tầng lớp xã hội xuất thân từ các giai cấp, tầng lớp khác nhau, đa số họ ở giai đoạn thứ hai của tuổi thanh niên từ 18 đến 25 tuổi, đây là giai đoạn đang trưởng thành về thể chất và tinh thần, nhu cầu tình cảm và lý trí, về khả năng và năng lực tư duy hướng tới sự phát triển về nhân cách. Lứa tuổi này có những nét tâm lý điển hình, đây là thế mạnh của họ so với các tuổi khác như: họ tự ý thức cao, có tình cảm nghề nghiệp, có năng lực và trí tuệ phát triển, thích tìm tòi, khám phá, khao khát đi tìm cái mới, có nhu cầu và khát vọng thành đạt, dám đối mặt với thử thách, nhiều ước mơ và thích trải nghiệm.

Về ưu điểm

Là sinh viên sư phạm, nên các bạn luôn có nền tảng tư tưởng vững vàng, hiểu biết về chính trị, pháp luật và đường lối của Đảng, Nhà nước. Điều đó được thể hiện trong việc học tập tiếp thu tri thức và vận dụng sáng tạo lý luận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, bởi đây là hệ tư tưởng đã được Đảng ta khẳng định "lấy chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động" (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2011). Trong thời gian qua công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế luôn được Đảng uỷ và Ban Giám hiệu nhà trường quan tâm. Nhờ đó, sinh viên nhà trường luôn có niềm tin và chấp hành tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Thông qua các hoạt động đoàn thể, tiếp cận những vấn đề chính trị xã hội, từ đó hình thành khả năng tranh luận trao đổi tư tưởng, đấu tranh bảo vệ một quan điểm chính trị nhất định. Mặt khác, ý thức chính trị của sinh viên lại được thể hiện thông qua việc bày tỏ tình cảm, nhận thức, niềm tin, ý chí chính trị, sự định hướng hoạt động của bản thân; quan tâm đến chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và tích cực tham gia các hoạt động xã hội; quan tâm giữ gìn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống dân tộc; là sinh viên sư phạm - những người sẽ trở thành nhà giáo, các bạn ý thức được vai trò của mình trong việc truyền tải những giá trị tốt đẹp đến thế hệ sau.

Trong những năm qua, quán triệt chủ trương, quan điểm của Đảng ta về "Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên; nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với đất nước, với xã hội" (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021). Những năm qua, Đảng uỷ, Ban Giám hiệu, các phòng, ban chức năng, khoa Giáo dục Chính trị, cũng như đội ngũ cán bộ, giảng viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế luôn quan tâm đặc biệt đối với công tác giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên. Vì vậy, ý thức chính trị của sinh viên nhìn chung được nâng lên. Sinh viên của nhà trường tích cực trong học tập lý luận chính trị, bồi dưỡng lý tưởng và đạo đức cách mạng. Nhiều sinh viên của nhà trường đã nhận thức sâu sắc trách nhiệm của mình đối với Tổ quốc, ra sức học tập, rèn luyện để trở thành người thầy người cô mạnh về chuyên môn, vững về bản lĩnh trong tương lai; tích cực hưởng ứng, tham gia các phong trào Đoàn - Hội, hưởng ứng, tham gia các hoạt động "Đền ơn đáp nghĩa, uống nước nhớ nguồn", "Góp đá xây Trường Sa", "Một nghìn lá cờ Tổ quốc tặng Trường Sa", "Sinh viên tình nguyện", "Hiến máu nhân đạo", "Ủng hộ đồng bào bị ảnh hưởng bởi thiên tai và dịch bệnh"...

Về hạn chế

Bên cạnh những kết quả đạt được, ý thức chính trị của sinh viên cũng như công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên hiện nay của Nhà trường vẫn còn có những hạn chế nhất định. Do nhiều nguyên nhân khác nhau như: diễn biến phức tạp của tình hình thế giới và trong nước, những tác động của mặt trái kinh tế thị trường, hạn chế về nhận thức cũng như đặc điểm tâm lý lứa tuổi, nên ở một bộ phận sinh viên có những biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Một số sinh viên ngại học lý luận chính trị, nhìn nhận, đánh giá sai lệch các vấn đề chính trị xã hội, ít quan tâm đến tình hình chính trị trong nước và quốc tế, thiếu tích cực hưởng ứng, tham gia các phong trào, hoạt động chính trị xã hội. Không ít những sinh viên do ảnh hưởng lối sống thực dụng nên có xu hướng sống hưởng thụ, sống vô cảm, tư tưởng "vọng ngoại", không biết trân trọng các giá trị truyền thống dân tộc.

Ở một khía cạnh nào đó vẫn còn một số sinh viên của nhà trường còn hạn chế về ý thức chính trị như: chưa chủ động tìm hiểu các vấn đề chính trị - xã hội; chưa có khả năng phân tích, kiểm chứng thông tin, dễ bị ảnh hưởng bởi những luồng quan điểm trái chiều, sai lệch; còn thờ ơ, chưa quan tâm đến các sự kiện kinh tế, chính trị của đất nước và địa phương; mơ hồ về bản chất, âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù; thiếu bản lĩnh chính trị; chưa xác định được lý tưởng xã hội chủ nghĩa; xa rời các giá trị đạo đức tốt đẹp của dân tộc. Có nhiều nguyên nhân dẫn đến thực trạng trên, trong đó công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên chưa được quan tâm đúng mức, nội dung giáo dục chưa thiết

thực; hình thức giáo dục chưa phong phú; phương pháp giáo dục chưa lôi cuốn và phát huy được tính tích cực của sinh viên. Nhằm tìm hiểu thái độ của sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế khi học các môn Lý luận chính trị, tác giả đã thông qua phiếu điều tra xã hội học với 500 sinh viên.

Bảng 1: Thái độ của sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế khi học các môn lý luận chính trị

Thái độ	Số phiếu	Tỷ lệ %
1. Rất nghiêm túc	210	42
2. Nghiêm túc	125	25
3. Bình thường	105	21
4. Không nghiêm túc	70	14

(Nguồn: tác giả tự điều tra)

Kết quả đã cho thấy những nhận thức khác nhau của họ về vấn đề này vẫn còn nhiều sự khác biệt, khi tỉ lệ sinh viên có thái độ không nghiêm túc khi tham gia học các môn Lý luận chính trị vẫn còn cao.

Bảng 2: Quan điểm của sinh viên trường Đại học Sư phạm Đại học Huế về tầm quan trọng của giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên.

Đánh giá về giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên	Số phiếu	Tỷ lệ %
1. Rất quan trọng	278	55.6
2. Quan trọng	135	27
3. Không quan trọng	87	17.4

(Nguồn: tác giả tự điều tra)

Qua bảng trên cho ta thấy, có sự chênh lệch lớn trong nhận thức của sinh viên về tầm quan trọng của công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên. Có 55.6% sinh viên được hỏi đều cho rằng giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên là rất quan trọng, có 27% sinh viên cho rằng việc giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên là quan trọng, có 17.4% sinh viên cho rằng không quan trọng.

3. Sự cần thiết của việc giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế hiện nay

Qua thực trạng nêu trên đặt ra yêu cầu bức thiết trong công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế hiện nay.

Thứ nhất, giáo dục ý thức chính trị góp phần phát triển nhân cách toàn diện cho sinh viên ngành sư phạm, những thầy cô giáo trong tương lai. Theo Hồ Chí Minh, đức và tài là hai mặt cơ bản của nhân cách, là những nội dung không thể thiếu trong giáo dục con người toàn diện. Người chỉ rõ: "Trong việc giáo dục và học tập, phải chú trọng đủ các mặt: đạo đức cách mạng, giác ngộ xã hội chủ nghĩa, văn hóa, kỹ thuật, lao động và sản xuất" **(**Hồ Chí Minh, 2011, Toàn tập, tập 12). "Trên nền tảng giáo dục chính trị và lãnh đạo tư tưởng tốt, phải phấn đấu nâng cao chất lượng văn hóa và chuyên môn nhằm thiết thực giải quyết các vấn đề do cách mạng nước ta và trong một thời gian không xa, đạt những đỉnh cao của khoa học và kỹ thuật" (Hồ Chí Minh, 2011, Toàn tập, tập 15). Vì vậy, trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế cần quán triệt quan điểm giáo dục toàn diện, kết hợp chặt chẽ giữa trang bị kiến thức chuyên môn, kỹ năng sư phạm với tăng cường giáo dục ý thức chính trị, đặc biệt là giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức cách mạng cho sinh viên.

Thứ hai, giáo dục ý thức chính trị góp phần xây dựng đội ngũ giáo viên trong tương lai có lập trường tư tưởng, bản lĩnh chính trị vững vàng trước mọi sự tác động tiêu cực từ bên ngoài. Tình hình thế giới và trong nước hiện nay đang có những diễn biến phức tạp. Quá trình toàn cầu hóa, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang có những ảnh hưởng, tác động mạnh mẽ mọi đến quốc gia, dân tộc và trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Trong quá trình phát triển kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế, bên cạnh những thuận lợi, tích cực, xuất hiện những khó

khăn, tiêu cực, nhất là nạn tham nhũng, sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên đã tác động trực tiếp đến tư tưởng của một bộ phận sinh viên. Sinh viên của trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế là những người sẽ trực tiếp tham gia vào quá trình giáo dục thế hệ trẻ, do đó cần có nhận thức đúng đắn về chính trị, tư tưởng để tránh những sai lệch trong giảng dạy. Khi có bản lĩnh chính trị vững vàng, sinh viên sư phạm biết cách ứng xử đúng đắn, giữ vững đạo đức nghề nghiệp và truyền cảm hứng cho thế hệ trẻ. Trên cơ sở đó, họ có thể định hướng tư tưởng, truyền đạt những giá trị tích cực đến học sinh trong tương lai, giúp học sinh hình thành nhận thức, tư duy và thái độ đúng đắn với các vấn đề xã hội, giúp các em có cái nhìn đúng đắn về trách nhiệm công dân và lòng yêu nước. Hơn hết, họ sẽ trở thành những nhà giáo có trách nhiệm, tận tâm với sự nghiệp trồng người, góp phần phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao cho đất nước.

Thứ ba, giáo dục ý thức chính trị sẽ góp phần khơi dậy và tăng cường lòng yêu nước, giúp sinh viên hiểu đúng và bảo vệ quan điểm chính trị, tránh bị tác động bởi thông tin sai lệch

Tinh thần yêu nước, tự hào dân tộc là một động lực to lớn thúc đẩy mạnh mẽ hành động của con người Việt Nam trong quá trình xây dựng một đất nước giàu mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Việc giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên sẽ giúp các em có lòng tự hào dân tộc, ý thức bảo vệ chủ quyền quốc gia, tích cực đóng góp cho sự phát triển của đất nước. Đồng thời sẽ giúp sinh viên hiểu rõ hơn về lịch sử, văn hóa dân tộc, từ đó có thái độ đúng đắn trong các vấn đề liên quan đến đất nước. Mặt khác, trong bối cảnh mạng xã hội phát triển mạnh mẽ, nhiều luồng thông tin sai lệch có thể ảnh hưởng đến nhận thức của sinh viên. Việc tăng cường giáo dục ý thức chính trị sẽ giúp sinh viên có khả năng phân tích, đánh giá và chọn lọc thông tin chính xác, tránh bị lôi kéo bởi các tư tưởng lệch lạc, qua đó có niềm tin tuyệt đối vào chế độ, vào sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng.

4. Phương pháp nghiên cứu

Bài báo chủ yếu sử dụng các phương pháp luận như: quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin về ý thức chính trị; là tư tưởng Hồ Chí Minh và quan điểm của Đảng và Nhà nước ta về ý thức chính trị; ngoài ra, còn là những quan điểm, định hướng của trường Đại học sư phạm, Đại học Huế hiện nay.

Ngoài ra tác giả cũng sử dụng các phương pháp cụ thể như: phương pháp lôgic kết hợp với lịch sử là chủ yếu; phương pháp điều tra xã hội học, phương pháp phân tích, tổng hợp, phương pháp thống kê, so sánh, phỏng vấn, điều tra... qua đó có đầy đủ thông tin để đánh giá thực trạng công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên ở trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế hiện nay.

5. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục ý thức chính trị của sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế hiện nay

Nhằm nâng cao hiệu quả công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế hiện nay, cần thực hiện đồng bộ một số giải pháp sau:

Một là, tiếp tục nâng cao nhận thức và phát huy hơn nữa vai trò của Đảng ủy, Ban Giám hiệu trong công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên

Để phát huy vai trò của Đảng ủy, Ban Giám hiệu trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế trong việc nâng cao trình độ nhận thức, tri thức chính trị, củng cố niềm tin, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng cho sinh viên cần thực hiện những nội dung sau: *Thứ nhất*, nâng cao nhận thức về vai trò và tầm quan trọng của công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trong mục tiêu giáo dục toàn diện, đảm bảo chuẩn đầu ra, xây dựng nguồn nhân lực có chất lượng cao đáp ứng được nhu cầu của xã hội. *Thứ hai*, phải quán triệt sâu sắc các Nghị quyết của Đảng về giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức cách mạng, lối sống cho thanh niên nói chung và sinh viên nói riêng, nhất là giáo dục tư tưởng, phong cách, đạo đức Hồ Chí Minh; Quyết định của Chính phủ về tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên trong giai đoạn hiện nay. Đặc biệt là trong giai đoạn triển khai thực hiện Đề án của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo: "Tăng cường quản lý, giáo dục chính trị tư tưởng đối với học sinh, sinh viên trên môi trường mạng đến năm 2025" (được phê duyệt theo Quyết định số 3296/QĐ-BGDĐT ngày 30 tháng 8 năm 2018). Đảng uỷ, Ban Giám hiệu Nhà trường cần tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho sinh viên. *Thứ ba*, Đảng ủy, Ban Giám hiệu cùng các phòng ban chức năng trong Nhà trường cần phối hợp chặt chẽ với nhau và phối hợp với các các khoa trong hoạt động quản lý, giáo dục sinh viên. Phòng Đào tạo và Công tác sinh viên cần làm tốt công tác tuyên truyền chủ trương, đường lối, chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước cho sinh viên; xây dựng chương trình, kế hoạch và tổ chức tốt Tuần sinh hoạt chính trị đầu năm nhằm giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên. Khoa Giáo dục Chính trị với chức năng giảng dạy các môn Lý luận chính trị cần quán triệt đội ngũ giảng viên trong thực hiện chương trình khi lên lớp. Cần đầu tư cơ sở vật chất đầy đủ, hiện đại, thuận lợi cho việc đổi mới phương

pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị, tạo điều kiện thuận lợi cho việc nghiên cứu, học tập và nâng cao trình độ lý luận chính trị của sinh viên. *Thứ tư,* tích cực chăm lo đời sống vật chất, tinh thần tạo điều kiện thuận lợi cho sinh viên học tập, rèn luyện và nghiên cứu khoa học. Xây dựng phòng thư viện có đủ giáo trình, đảm bảo sinh viên có đầy đủ giáo trình học tập. Trang bị tài liệu tham khảo hỗ trợ môn học, như các tạp chí, các bài báo, các sách tham khảo… Cần xây dựng thư viện điện tử hiện đại kết nối Internet, giúp sinh viên có điều kiện truy cập thông tin, nắm bắt những dữ liệu khoa học để minh chứng cho những tri thức của các môn lý luận chính trị.

Hai là, phát huy vai trò của tổ chức Đoàn thanh niên, Hội Sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế hiện nay

Để phát huy một cách có hiệu quả vai trò của Đoàn thanh niên và Hội Sinh viên trong việc giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế hiện nay, cần thực hiện các biện pháp sau: *Thứ nhất,* tiếp tục bám sát các nội dung giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức cách mạng cho sinh viên. Trong đó cần tập trung vào các nội dung như: kiên trì mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, phát huy tinh thần xung phong, xung kích đi đầu trong các phong trào, khơi dậy khát vọng cống hiến, sẵn sàng hy sinh vì lợi ích của Tổ quốc, hạnh phúc của Nhân dân; xây dựng đạo đức cách mạng, lối sống lành mạnh, văn minh, trung thực, chống chủ nghĩa cá nhân, cục bộ địa phương, thực dụng và xa hoa lãng phí. Sống khoan dung, có trách nhiệm với tập thể, với mọi người; tích cực đấu tranh chống lại âm mưu "diễn biến hòa bình", sự lợi dụng chống phá của các thế lực thù địch; đấu tranh chống lại các tệ nạn xã hội, các hành vi sai trái; không ngừng phấn đấu vươn lên nâng cao trình độ về mọi mặt, góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cho xã hội hiện nay. *Thứ hai,* tiếp tục thực hiện tốt và đổi mới công tác tổ chức các phong trào thực tiễn nhằm thu hút đông đảo sinh viên tham gia, trong đó tổ chức tốt các phong trào có tính chất chiều sâu trong giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên. Nội dung giáo dục ý thức chính trị phải được lồng ghép vào các phong trào với mục đích giúp hiểu được giá trị những di tích lịch sử, văn hóa dân tộc. *Thứ ba,* đổi mới hình thức tuyên truyền, giáo dục chính trị - tư tưởng cho sinh viên thông qua các buổi sinh hoạt thường kỳ, nhất là cách tổ chức học tập 6 bài học lý luận chính trị của Đoàn, tránh giáo điều, độc thoại áp đặt một chiều. Đẩy mạnh việc tổ chức các hội nghị, hội thảo, sinh hoạt chuyên đề, các cuộc thi có tính đấu tranh phản biện lại các quan điểm sai trái với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Tăng cường việc biểu dương khen thưởng các nhân tố tích cực, tập thể và cá nhân có sáng kiến hay trong phong trào sinh viên. *Thứ tư,* xây dựng đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội có chất lượng cao. Hiện nay đội ngũ cán bộ đoàn ở trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế còn mỏng, chủ yếu là cán bộ kiêm nhiệm, không được đào tạo thường xuyên, bồi dưỡng chuyên môn nghiệp vụ nên hoạt động kém hiệu quả. Xây dựng đội ngũ cán bộ Đoàn, Hội đảm bảo về số lượng và chất lượng, chuẩn hóa, xây dựng cán bộ Đoàn, Hội chuyên trách đáp ứng yêu cầu của thời kì mới. Bên cạnh đó phải quan tâm đến chế độ chính sách đối với những người làm công tác Đoàn, Hội để họ chuyên tâm với công việc, ngoài ra thu hút được nhiều người tài tham gia hoạt động này.

Ba là, nâng cao chất lượng giáo dục môn Lý luận chính trị

Nhà trường cần có sự quan tâm đặc biệt đến vấn đề đổi mới toàn diện việc dạy và học chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh. Đảng uỷ, Ban Giám hiệu chỉ đạo triển khai có hiệu quả việc thực hiện Kết luận số 94-KL/TW, ngày 28/3/2014, của Ban Bí thư, "Về việc tiếp tục đổi mới học tập lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân". Phòng Đào tạo và Công tác sinh viên cần có biện pháp tổ chức giảng dạy, học tập phù hợp để việc học thực chất, hiệu quả, người học được trang bị những vấn đề cơ bản nhất của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, từ đó có nhận thức và niềm tin chính trị đúng đắn. Khoa Giáo dục Chính trị và đội ngũ giảng viên lý luận chính trị cần không ngừng nâng cao trình độ chuyên môn, đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng: *Thứ nhất,* phải bảo đảm tính mở, thường xuyên bám sát sự phát triển của lý luận và thực tiễn, nhất là về sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta. *Thứ hai,* đổi mới nội dung, chương trình giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, gắn lý luận với thực tiễn, khắc phục sự trùng lặp, khép kín (Nghị quyết 37-NQ/TW, 2014). *Thứ ba,* kết hợp tổ chức diễn đàn học tập, nghiên cứu trực tuyến nhằm trao đổi, thảo luận những vấn đề lý luận chính trị, qua đó làm sâu sắc kiến thức lý luận chính trị cho người học. *Thứ tư,* xây dựng đội ngũ giảng viên có phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống tốt đẹp. Giảng viên giảng dạy lý luận chính trị phải có phẩm chất chính trị tốt đẹp, bởi lẽ phẩm chất chính trị ở người thầy là "cái gốc cơ bản" đảm bảo cho người thầy hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ trong bất kì hoàn cảnh khó khăn nào. "Xây dựng cho được đội ngũ giáo viên lý luận chính trị thật

tâm huyết, yêu nghề, tuyệt đối trung thành, có niềm tin, có kiến thức về các môn học một cách sâu sắc, cập nhật, gắn với thực tiễn. Đây là nhân tố quyết định sự thành công của việc tiếp tục đổi mới học tập lý luận chính trị trong các nhà trường" (Kết luận 94-KL/TW, 2014). *Thứ năm,* nâng cao trình độ chuyên môn cho giảng viên lý luận chính trị. Giảng viên giảng dạy các môn lý luận chính trị phải có trình độ chuyên môn vững vàng, lý luận sắc bén, tri thức văn hóa tổng hợp, am hiểu nhiều lĩnh vực, phải có kiến thức nhất định về khoa học cơ bản, khoa học bổ trợ và nắm vững khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước; am hiểu tình hình chính trị - kinh tế - xã hội trong nước và thế giới; có sự nhạy bén chính trị và kiên định lập trường giai cấp công nhân. Hồ Chí Minh chỉ rõ: "Không có lý luận về chủ nghĩa xã hội khoa học thì không thể có lập trường giai cấp vững vàng" (Hồ Chí Minh, 2011, Toàn tập, t.15). *Thứ sáu,* đội ngũ giảng viên cần đổi mới phương pháp giảng dạy theo hướng kết hợp giữa lý thuyết và thực tiễn, tổ chức thảo luận nhóm, nghiên cứu tình huống về các vấn đề chính trị - xã hội. Sinh thời Hồ Chí Minh cho rằng: "Lý luận cốt để áp dụng vào công việc thực tế. Lý luận mà không áp dụng vào thực tế là lý luận suông. Dù xem được hàng ngàn hàng vạn quyển lý luận, nếu không biết đem ra thực hành, thì khác nào một cái hòm đựng sách" (Hồ Chí Minh, 2011, Toàn tập, t.5).

Bốn là, Nhà trường cần tạo dựng môi trường chính trị lành mạnh, trong sạch, tạo điều kiện thuận lợi cho việc nâng cao ý thức chính trị của sinh viên

Môi trường chính trị lành mạnh, trong sạch, góp phần định hướng, giữ vững ổn định tư tưởng chính trị, nâng cao đời sống tinh thần cho sinh viên, hướng sinh viên vươn tới giá trị đạo đức tốt đẹp của dân tộc, ngăn chặn sự du nhập của lối sống phản văn hóa, phản đạo đức vào lối sống của sinh viên. Nhất là trong bối cảnh hiện nay, khi tình hình trong nước và thế giới đang có những chuyển biến rất nhanh chóng, phức tạp và cuộc cách công nghiệp 4.0 tác đang động trực tiếp, mạnh mẽ trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Để xây dựng môi trường chính trị lành mạnh, trong sạch, tạo điều kiện thuận lợi cho việc nâng cao ý thức chính trị của sinh viên hiện nay, trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế cần tập trung thực hiện tốt một số nội dung như: phát huy tính dân chủ, chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho sinh viên một cách cụ thể, thiết thực, đáp ứng nhu cầu và lợi ích hợp pháp của sinh viên, tạo ra những động lực thúc đẩy phong trào thi đua học tập vì ngày mai lập nghiệp. Các tổ chức Đoàn Thanh niên - Hội Sinh viên của Nhà trường thường xuyên trao đổi, đối thoại với sinh viên, kịp thời nắm bắt và dự báo tình hình tư tưởng, định hướng dư luận xã hội; đồng thời, đấu tranh, phê phán, uốn nắn nhận thức chính trị lệch lạc, biểu hiện sai trái trong cán bộ, đoàn viên, hội viên. Song song với nhiệm vụ trên, Nhà trường cũng cần quan tâm đầu tư, củng cố và phát triển chuyên môn cho đội ngũ giảng viên lý luận chính trị, các báo cáo viên, tuyên truyền viên; có cơ chế phối hợp với cơ quan làm công tác chính trị, tư tưởng để tổ chức các hoạt động tuyên truyền, giáo dục nâng cao ý thức chính trị của sinh viên.

Năm là, phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế

Để nâng cao ý thức chính trị thì bản thân sinh viên phải tích cực, chủ động, độc lập, sáng tạo trong quá trình tự giáo dục. *Thứ nhất*, sinh viên phải nhận thức đúng về vị trí "trung tâm" của mình trong quá trình đào tạo để chủ động, tích cực tìm tòi phương pháp học tập lý luận chính trị phù hợp. Mỗi sinh viên tự nâng cao nhận thức của bản thân về vai trò và ý nghĩa của việc tích cực, chủ động, tự học, tự nghiên cứu nhất là tự học, tự nghiên cứu các môn lý luận chính trị. Hình thành và phát triển nhu cầu nhận thức, nhu cầu giao tiếp, nhu cầu tự hoàn thiện... *Thứ hai*, muốn phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của sinh viên thì giảng viên giảng dạy lý luận chính trị phải giao nhiệm vụ tự học, tự nghiên cứu những nội dung trong giáo trình, tự tìm hiểu, nghiên cứu những nội dung liên quan đến bài học qua tài liệu tham khảo, sách báo, qua phương tiện thông tin đại chúng nhằm mở rộng, nâng cao kiến thức. Đồng thời có kiểm tra đánh giá việc thực hiện nhiệm vụ của sinh viên nhằm tăng cường tinh thần tự học tập, phát triển tư duy sáng tạo chứ không chỉ dừng lại ở mức độ học thuộc lòng. *Thứ ba,* các chủ thể giáo dục (đặc biệt với các giảng viên giảng dạy các môn lý luận chính trị) phải khơi dậy cho sinh viên sự hứng thú, ham thích, say mê nhận thức và vận dụng lý luận chính trị. *Thứ tư,* các tổ chức đoàn thể thường xuyên tổ chức các hoạt động chính trị - xã hội với nội dung, hình thức đa dạng phong phú, mang ý nghĩa chính trị - thực tiễn sâu sắc thu hút đông đảo sinh viên tham gia nhất là lôi cuốn được một bộ phận không nhỏ sinh viên đang còn thiếu tự tin, ngại tham gia các hoạt động phong trào. Trong đó đặc biệt chú ý những hoạt động ngoại khóa để sinh viên không bị nhàm chán, mang lại hiệu quả tuyên truyền cao, qua đó sinh viên có thể củng cố tình cảm, niềm tin chính trị hướng tới lý tưởng sống cao đẹp.

6. Kết luận

Giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên nói chung và sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế nói riêng hiện nay có vai trò quan trọng

để thực hiện chiến lược giáo dục và mục tiêu giáo dục toàn diện mà Đảng ta đề ra; đào tạo đội ngũ giáo viên chất lượng cao trong tương lai; góp phần xây dựng con người có phẩm chất chính trị vững vàng, có phẩm chất đạo đức cách mạng, có trình độ trí tuệ và năng lực hoạt động thực tiễn đáp ứng được yêu cầu của thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Trong thời gian qua, với sự đổi mới mạnh mẽ của ngành giáo dục, cùng sự quan tâm chỉ đạo sát sao của Đảng uỷ, Ban Giám hiệu trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế, công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên nhà trường cũng có những chuyển biến tích cực. Tuy nhiên công tác này vẫn còn hạn chế, bất cập chưa đáp ứng được yêu cầu mà xã hội đặt ra. Vì vậy, để nâng cao hiệu quả giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế, cần phải thực hiện tốt nhiều giải pháp, trong đó các giải pháp chủ yếu là: phát huy vai trò của Đảng ủy, Ban Giám hiệu và các tổ chức đoàn thể trong công tác giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên hiện nay; xây dựng đội ngũ giảng viên giảng dạy lý luận chính trị đảm bảo về số lượng và chất lượng, tiếp tục đổi mới nội dung chương trình, giáo trình, phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị; tạo dựng môi trường chính trị lành mạnh, trong sạch, tạo điều kiện thuận lợi cho việc nâng cao ý thức chính trị của sinh viên; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của sinh viên trong việc học tập, rèn luyện, nâng cao ý thức chính trị. Thực hiện tốt các giải pháp này sẽ góp phần quan trọng vào việc nâng cao hiệu quả giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế đáp ứng ngày càng tốt hơn yêu cầu của sự nghiệp giáo dục trong thời kỳ mới.

Lời cảm ơn: Nghiên cứu này được thực hiện bởi sự tài trợ của trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế trong đề tài mã số "T.25.XH.503.07".

TÀI LIỆU THAM KHẢO

C.Mác & Ph.Ăngghen. (2004). *Toàn tập*, tập 20, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

Đảng Cộng sản Việt Nam. (2011). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*. NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.

Đảng Cộng sản Việt Nam. (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật Hà Nội, 2021, t. I, tr. 103, 168.

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*, tập 5, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.tr.274.

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*, tập 12, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.tr.647.

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*, tập 15, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.tr.507.

Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập*, tập 15, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.tr.113.

Nghị quyết số 37/NQ-TW, ngày 9-10-2014, của Bộ Chính trị Đảng Cộng sản Việt Nam, "Về công tác lý luận và định hướng nghiên cứu đến năm 2030".

Hội Sinh viên Việt Nam. (2023). *Văn kiện Đại hội đại biểu lần thứ X, nhiệm kỳ 2018 - 2023*, Hà Nội, tr. 23

Kết luận số 94-KL/TW, ngày 28-3-2014, của Ban Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam, "Về tiếp tục đổi mới việc học tập lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân".